

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 3C/228/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216206837
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Daráková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2019:8216206837.11

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov v konaní pred sudkyňou JUDr. Andreou Darákovou, v právnej veci žalobcov: X/ Y. D. P., V. XX.XX.XXXX, P. Y. Y. XX, XXX XX P.; X/ R. L. P., V. XX.XX.XXXX, P. Y. Y.N. XX, XXX XX P.; X/ K. Q., V. XX.XX.XXXX, P. V. X, XXX XX P.; X/ R. J. Q., V. XX.XX.XXXX, P. V.Ž. X, XXX XX P.; X/ S. J. N., V. XX.XX.XXXX, P. Q. XX, XXX XX P.; X/ D. N., V. XX.XX.XXXX, P. Q.X. XX, XXX XX P.; X/ R. I., V. XX.XX.XXXX, P. Q. XX, XXX XX P.; X/ X. I., V. XX.XX.XXXX, P. Q.X. XX, XXX XX P.; X/ S. D. T., V. XX.XX.XXXX, P. P.N. XX, XXX XX P.; XX/ D. T., V. XX.XX.XXXX, P. P.N. XX, XXX XX P.; XX/ R. D., V. XX.XX.XXXX, P. Q. XXX/XX, XXX XX P.; XX/ R. S. D., V. XX.XX.XXXX, P. Y.D. XXXX/ X, P.; XX/ D. N., V. XX.XX.XXXX, P. Z.Q. XX, XXX XX P.; XX/ F. R., V. XX.XX.XXXX, P. T.X. XXX/ X, XXX XX P.; XX/ J. J., V. XX.XX.XXXX, Y. Y. XXXX/XX, XXX XX P. D. XX/ T. J., V. XX.XX.XXXX, P. Y. Y. XXXX/XX, XXX XX P., na základe plných mocí zastúpených: JUDr. Ivana Blajsková, bytom Kalinčiakova 115/4, Bratislava - Nové Mesto, proti žalovanému: R. L. Q., V. XX.XX.XXXX, P. Q. XXX/ XX, XXX XX P., právne zastúpený advokátom: JUDr. Ján Jurč, so sídlom Partizánska 5, 085 01 Bardejov, o zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v práve prechodu a uloženie povinnosti strpieť výkon tohto práva a o odstránenie plota, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcom spoločne a nerozdielne 100% nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) 23.12.2016 sa žalobcovia v 1. - 16. rade (spolu ďalej len „žalobcovia“), ako spoluvlastníci parcely CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 85 m², vedenej Katastrálnym úradom Bardejov, katastrálny odbor (ďalej len „katastrálny úrad“) pre katastrálne územie Bardejov na LV č. XXXXX (ďalej len „oprávnená parcela“) domáhali aby v ich prospech bolo zriadené právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu peši k ich oprávnenej parcele, ktoré by zaťažovalo pozemky vo vlastníctve žalovaného a to: parcelu CKN č. XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 102 m²; parcelu CKN č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere 43 m² a parcelu CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 72 m², vedené katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov na LV č. XXXXX (ďalej len „zaťažené pozemky“) a ktoré vecné bremeno na zaťažených pozemkoch žiadali zriadiť v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XX/XXXX O. XX.XX.XXXX (ďalej len „geometrický plán“), overeným katastrálnym úradom dňa 17.10.2016 pod č. XX-XXX/XXXX. Súčasne sa žalobcovia domáhali, aby bola žalovanému uložená povinnosť odstrániť plot nachádzajúci sa na zaťažených pozemkoch, ktorý im znemožňuje výkon ich práva prechodu peši cez tieto zaťažené pozemky k ich oprávnenej parcele v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom a taktiež sa domáhali nároku na náhradu trov konania.

2. Žalobcovia svoju žalobu odôvodnili tým, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností vedených katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov na LV č. XXXXX a to konkrétne oprávnenej

parcely a parcely CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 369 m² [v žalobnom petite nie je táto parcela CKN č. XXXX/XX uvedená ako oprávnená parcela, (ďalej len „parcela č. XXXX/XX“), pozn.]. Žalobcovia v žalobe uviedli, že tak oprávnená parcela ako aj parcela č. XXXX/XX, ktorých sú podielovými spoluvlastníkmi, slúžia ako jediný možný prístup k ďalším parcelám a na nich sa nachádzajúcim stavbám v záhradkárskej oblasti R. - J., ktoré sú jednotlivo vo vlastníctve žalobcov, pričom sa konkrétne jedná o parcely (záhrady): A. Č.. XXXX/X L. L. Ž.D. L. XX. I.; A. Č.. XXXX/X L. L. Ž. L. X. D. XX. I.; A. Č.. XXXX/X L. L. Ž. L. XX. I.; A. Č.. XXXX/XX L. L. Ž. L. X. D. X. I.; A. Č.. XXXX/XX L. L. Ž.D. L. XX. D. XX. I.; A. Č.. XXXX/XX L. L. Ž. L. X. D. X. I.; A. Č.. XXXX/XX L. L. Ž. L. XX. D. XX. I.; A. Č.. XXXX/XX L. L. Ž. L. X. D. X. I. D. A. Č.. XXXX/XX vo vlastníctve žalobcov 3. a 4. rade [v žalobe nie sú uvedené LV, na ktorých sú uvedené parcely evidované, (ďalej len „záhrady“), pozn.], ktoré záhrady majú žalobcovia prípadne ich právni predchodcovia v užívaní od roku 1983. Podľa žalobcov od I. XXXX žalobcovia prípadne ich právni predchodcovia využívali nerušene a dobromyseľne na prístup k týmto svojim záhradám ako prístupovú cestu parcelu č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 115 m², vedenú katastrálnym úradom na LV č. XXXXX (ďalej len „pôvodná prístupová cesta“), ktorej vtedajší vlastník pán L. (prarodič žalovaného a teda jeho právny predchodca) proti tomu nenamietal a s prechodom peši cez jeho pozemok súhlasil, avšak v roku 1991 pán L. požiadal žalobcov, príp. ich právnych predchodcov, aby upustili od užívania tejto jeho parcely ako pôvodnej prístupovej cesty s tým, že ako náhradu im ponúkol inú svoju nehnuteľnosť, resp. nehnuteľnosti na zabezpečenie tohto práva prechodu k ich záhradám, takže táto nová prístupová cesta viedla cez zaťažené pozemky, ktorých vlastníkom bol v tom čase pán L.. Takto navrhnutá nová prístupová cesta menej zasahovala do vlastníckeho práva právneho predchodcu žalovaného pána L.Č. a žalobcovia, prípadne ich právni predchodcovia s takýmto návrhom súhlasili a takto začali užívať túto novú prístupovú cestu cez zaťažené pozemky od roku XXXX, ktorú taktiež užívali od tohto obdobia nerušene a dobromyseľne so súhlasom ich vtedajšieho vlastníka a to až do XX.XX.XXXX, kedy na týchto zaťažených pozemkoch, ktoré boli novou prístupovou cestou, si právna nástupkyňa po ich pôvodnom vlastníkovi a to dcéra pána L. a matka žalovaného, postavila oplotenie. Žalobcovia uviedli, že mali záujem mimosúdne sa dohodnúť s právnou nástupkyňou pôvodného majiteľa zaťažených pozemkov (matkou žalovaného), tá však akúkoľvek dohodu odmietala, pričom výzva na mimosúdne vyriešenie sporu jej bola doručená XX.XX.XXXX, po doručení ktorej právna predchodkyňa žalovaného (jeho matka) kontaktovala právnú zástupkyňu žalobcov s tým, že má záujem, aby sa na mimosúdnych rokovaníach zúčastnil aj jej syn (žalovaný), ktorý však bol v tom čase v zahraničí, avšak od tej doby sa už neozvala. Následne však právna predchodkyňa žalovaného darovacou zmluvou z XX.XX.XXXX previedla tieto zaťažené pozemky do vlastníctva svojho syna (žalovaného). Vzhľadom na to sa tak zaťažené pozemky nachádzajú vo vlastníctve žalovaného, ktorý odmieta odstrániť oplotenie, ktoré bráni žalobcom v prechode cez tieto zaťažené pozemky k ich záhradám. Žalovaný nemá záujem mimosúdne sa so žalobcami dohodnúť. Žalobcovia sú toho názoru, že nerušeným užívaním novej prístupovej cesty vedúcej cez zaťažené pozemky od roku XXXX až do D. XXXX, vydržali právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúceho v práve prechodu cez tieto zaťažené pozemky vo vlastníctve žalovaného, pričom na tejto skutočnosti nič nemení ani zmena v osobe vlastníka týchto zaťažených pozemkov, keďže vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú na nadobúdateľa tejto nehnuteľnosti. Žalobcovia tvrdia, že splnili všetky podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a to, že od roku XXXX boli dobromyseľní v užívaní tohto práva prechodu, pretože ho užívali s vedomým súhlasom právneho predchodcu žalovaného, z toho dôvodu sa aj spoločne starali o oprávnenú parcelu a o parcelu č. XXXX/XX, ktoré sú v ich podielovom spoluvlastníctve, vybudovali na nich schody, zábradlie, kosili ich, takže podľa žalobcov právo zodpovedajúce vecnému bremenu nadobudli vydržaním už v roku XXXX a keďže od XX.XX.XXXX vybudovaním oplotenia na novej prístupovej ceste nastal pre žalobcov stav právnej neistoty, týmto preukazujú naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalobcovia teda majú za to, že pre vydržanie splnili aj podmienku nepretržitého výkonu práva prechodu peši po dobu min. 10 rokov (splnené ešte v roku 2001), ďalej oprávnenosť a dobromyseľnosť držby, pretože bola vykonávaná so súhlasom právneho predchodcu žalovaného a prístupová cesta je nepochybne predmetom spôsobilým vydržania. Za účelom vyznačenia vecného bremena na zaťažených pozemkoch žalobcovia dali vypracovať geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XXXX O. XX.XX.XXXX. Žalovaný podľa vyjadrenia žalobcov im bráni v prechode cez zaťažené pozemky v jeho vlastníctve a tak žalobcovia cit.: „...musia cez cudzie pozemky prechádzať k Záhradám (stavbám a pozemkom) v ich výlučnom vlastníctve, čo situáciu samozrejme nerieši.“

3. Prílohou žaloby boli: katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov vedené - LV č. XXXXX, K. Č.. XXXXX D. K. Č.. XXXXX; vyobrazenie kartografického členenia dotknutého územia vytlačené z

internetu; geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XXXX O. XX.XX.XXXX vyhotovený spoločnosťou H. P., T.I..N., X. XX, Bardejov a fotografická príloha.

4. Žaloba s prílohami bola doručená žalovanému na vyjadrenie do vlastných rúk 24.01.2017 a k žalobe sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 28.02.2017, v ktorom žalovaný v prvom rade uviedol, že je nepochybné, že žalobcovia v 1. - 16. rade sú podielovými spoluvlastníkmi oprávnenej parcely (CKN č. XXXX/XX), ako aj parcely CKN č. XXXX/XX, vedených katastrálnym úradom na LV č. XXXXX, taktiež uviedol, že je nepochybné, že on je výlučným vlastníkom zaťažených pozemkov (č. XXXX/X, Č.. XXXX/X D. Č.. XXXX/XX). Žalovaný ďalej uviedol, že oprávnená parcela (CKN č. XXXX/XX) do roku 2007, kedy túto parcelu na základe rozhodnutia katastrálneho úradu nadobudli do podielového spoluvlastníctva žalobcovia, bola vo vlastníctve nebohého J. L. cit.: „... dedo žalobcu...“ (v žalobe žalovaný nešpecifikoval, o deda ktorého zo žalobcov sa má jednať, ide pravdepodobne o chybu v písaní vo vyjadrení žalovaného, pretože z ďalšieho textu vyplýva, že sa jedná deda žalovaného, keďže matka žalovaného sa za slobodna volala L., pozn.). Žalovaný označil za nepravdivé tvrdenie žalobcov, že od roku 1983 dobromyseľne a nerušene užívali ako pôvodnú prístupovú cestu k svojim záhradám parcelu CKN XXXX/X a to so súhlasom J. L., právneho predchodcu žalovaného a taktiež označil za nepravdivé tvrdenie, že ohľadne užívania tejto parcely ako prístupovej cesty sa mal v roku XXXX jeho právny predchodca J. L. obrátiť so žiadosťou na žalobcov, aby túto parcelu na účel prechodu prestali využívať. Podľa žalovaného je totižto nelogické, aby vlastníci nehnuteľnosti žiadali nevlastníkov parcely, aby upustili od jej užívania ako prístupovej cesty a takisto je nepravdivé, aby im teda jeho právny predchodca J. L. na základe ústnej dohody v roku 1991 navrhol inú prístupovú cestu, ktorá mala viesť cez zaťažené pozemky (č. XXXX/X, XXXX/X D. XXXX/XX). Žalovaný tieto svoje tvrdenia odôvodnil tým, že parcelu CKN č. XXXX/XX (oprávnená parcela) po jeho právnom predchodcovi J. L., vlastnila jeho dcéra R.. D. Q., I.. L. (súčasne matka žalovaného), ktorá túto parcelu vlastnila do roku XXXX, kedy na základe rozhodnutia Okresného úradu Bardejov vo veci schválenia projektu pozemkových úprav bola R.. D. Q. za tento pozemok poskytnutá náhradná parcela. O tom, že ani oprávnenú parcelu (č. XXXX/XX) žalobcovia nemohli nerušene užívať ako prístupovú cestu k záhradám, má podľa žalovaného svedčiť aj fakt, že J. L. dovolil jednému zo susedov susediacej parcely, konkrétne parcely CKN č. XXXX/X nebohému H. Q., aby v bezprostrednej blízkosti tejto oprávnenej parcely č. 4649/24 postavil drobné stavby, dôkazom o čom má byť aj to, že žalobcovia, resp. ich právní predchodcovia viedli na Okresnom súde Bardejov súdny spor s H. Q. D. J. Q. pod sp. zn. 2 C/78/2009. Žalovaný je teda názoru, že vzhľadom na uvedené, žalobcovia do skončenia označeného súdneho sporu na okresnom súde nemohli nerušene ako prístupovú cestu užívať ani zaťažené nehnuteľnosti, čo mala v čestnom prehlásení potvrdiť aj manželka nebohého H. Q. D. B. R. Q., I.. Q. a výpoveďou jeho syn H. Q.. Podľa žalovaného predtým ako žalobcovia doručovali žalovanému 23.05.2016 návrh na zmierovacie konanie, prebehlo medzi žalobcom v 1. rade, ktorý prehlásil, že ohľadne prístupovej cesty k záhradkám zastupuje všetkých žalobcov na jednej strane a medzi žalovaným na strane druhej došlo k rokovaniu, na základe ktorého bol žalobcom umožnený prístup k ich záhradám na oprávnenú parcelu č. XXXX/XX v nevyhnutnej miere cez jednu zo zaťažených parciel CKN č. XXXX/X. Žalovaný taktiež poukázal na to, že ustanovenie § 151o Občianskeho zákonníka, o ktoré sa žalobcovia opierajú, umožňuje zriadiť vecné bremeno iba v jednom prípade, a to vtedy, ak vlastníci stavby súčasne nie je vlastníkom príslušného pozemku a nemá takto umožnený iný prístup k stavbe, iba cez príslušný pozemok. Vzhľadom na uvedené žalovaný teda tvrdí, že niet právneho dôvodu, ani právneho titulu, na základe ktorého by bolo možné rozhodnúť o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v práve prechodu žalobcami cez zaťažené pozemky vo vlastníctve žalovaného v prospech žalobcov a navyše podľa žalovaného žalobný petit, v rámci ktorého sa žiada zriadenie práva prechodu peši cez zaťažené pozemky by bol nezapisateľný do katastra nehnuteľností, čo má podľa žalovaného za následok, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem. Takisto žalovaný tvrdí, že žalobcovia okrem svojich tvrdení svoj nárok žiadnym spôsobom nepreukázali, nepreukázali jednak začiatok držby, dobu trvania držby po dobu desiatich rokov, ktorá by mala byť nerušená, preto navrhuje žalobu zamietnuť. Takisto poukazuje, že zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré by malo zaťažovať vlastnícke právo žalovaného na jednej zo zaťažených parciel (č. XXXX/X - 102 m²), je neúmerne v porovnaní s výmerou parcely (č. XXXX/XX - 85 m²), v prospech ktorej žiadajú žalobcovia vecné bremeno zriadiť a navyše by jeho zriadenie vo vzťahu k dvom zostávajúcim zaťaženým parcelám (č. XXXX/X D. Č.. XXXX/XX) vo vlastníctve žalovaného bolo podľa žalovaného absolútne nedôvodné, keďže súbežne s týmito parcelami prebieha oprávnená parcela č. XXXX/XX, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a žalovaný navyše z parcely v jeho vlastníctve č. XXXX/X v nevyhnutnom rozsahu už umožnil žalobcom prechod na túto ich oprávnenú parcelu č. XXXX/XX.

5. Prílohou vyjadrenia žalovaného boli: katastrálnym úradom vedený LV č. XXXX; rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Bardejove č. XXXX/XXXXX-XXX/JV O. XX.XX.XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť 19.09.2006; fotografická príloha a čestné prehlásenie R. Q., I. Q. O. XX.XX.XXXX.

6. K vyjadreniu žalovaného zaujali svoje stanovisko žalobcovia podaním doručeným okresnému súdu XX.XX.XXXX, v ktorom uviedli, že v celom rozsahu sa pridržiavajú tvrdení, uvádzaných v žalobe, trvajú na tom, že právny predchodca žalovaného im spočiatku ako prístupovú cestu umožnil užívať jeho parcelu č. XXXX/X, neskôr od roku XXXX sa so žalobcami dohodol, že môžu namiesto tejto parcely užívať ako prístupovú cestu prístup cez zaťažené pozemky. Taktiež sa pridržiavajú toho, že od roku XXXX minimálne do roku XXXX, kedy uplynula desaťročná lehota, vydržali právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu cez tieto zaťažené pozemky ich nerušeným užívaním. Taktiež uviedli, že je pravdou, že na okresnom súde prebiehal spor pod sp. zn. 2 C/78/2009, v ktorom žalobcovia žalovali vtedajších manželov Q. a domáhali sa odstránenia oplotení a drobných hospodárskych stavieb, ktoré sa nachádzali na oprávnenej parcele žalobcov (CKN č. XXXX/XX), pričom toto konanie skončilo jeho zastavením z dôvodu späťvzatia žaloby, ktorú zobrali žalobcovia späť z dôvodu, že žalovaní, súc si vedomí, že konajú neoprávnene a svojvoľne, tieto stavby a oplotenie dobrovoľne odstránili. Žalobcovia tiež uviedli, že nepopierajú, že žalovaný im naozaj umožnil prístup k ich záhradám čiastočne cez parcelu CKN č. XXXX/X (jeden zo zaťažených pozemkov), ale súčasne uvádzajú, že to, aby sa žalobcovia k tejto prístupovej ceste dostali ich núti, aby prechádzali cez cudzí lesný pozemok, čo pre nich nie je stav právnej istoty do budúcnosti. Žalobcovia taktiež spochybnili dôveryhodnosť čestného prehlásenia pani Q..

7. Žalovaný sa vyjadril k stanovisku žalobcov podaním doručeným okresnému súdu 10.05.2017, v ktorom v prvom rade uviedol, že žalobcovia na preukázanie svojho nároku neuviedli nič nové okrem toho, čo uviedli v žalobe, takisto v súvislosti s tvrdením žalobcov, ktorí si vyložili konanie J. L., právneho predchodcu žalovaného, ktorý podľa žalobcov nemal mať námietky a dal im konkludentný súhlas na užívanie prístupovej cesty cez zaťažené pozemky, uviedol, že s uvedeným tvrdením žalobcov žalovaný nesúhlasí s poukazom na § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého mlčanie alebo nečinnosť strany samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu na uzavretie zmluvy. Obdobne podľa žalovaného ani jeho právny predchodca J. L. nemohol prijať návrh žalobcov, keďže bol nečinný a keďže išlo o jeho vlastníctvo, nemal ani povinnosť vyjadrovať sa k tomuto návrhu a k zriadeniu prístupovej cesty došlo protiprávne. V súvislosti so súdnym konaním na Okresnom súde Bardejov vedeným pod sp. zn. 2 C/78/2009, predmetom ktorého bolo vypratanie nehnuteľnosti - parcely CKN č. XXXX/XX, ktorá spoluvlastníckym podielom patrí žalobcom, žalovaný uviedol, že toto konanie má byť dôkazom o tom, že do roku 2010, kedy sa toto súdne konanie skončilo, táto parcela, o vypratanie ktorej išlo, nemohla byť užívaná týmito žalobcami, keďže až do tej doby nebola vyprataná, takže za týmto účelom nemohla byť k tejto parcele využívaná ani prístupová cesta cez jeden zo zaťažených pozemkov patriaci žalovanému a to cez pozemok CKN č. XXXX/X. Žalovaný takisto poukazuje na to, že žalobcom neprináleží hodnotiť dôveryhodnosť čestného prehlásenia svedkyne pani Q., pretože to patrí do kompetencie súdu. Žalovaný zotrváva na svojom vyjadrení, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení a preto navrhuje žalobu zamietnuť.

8. Na pojednávaní konanom 15.05.2018 právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že pokiaľ ide o predmet sporu, žalobcovia sa v súčasnosti dostávajú k týmto parcelám cez iné dve parcely, cez ktoré je však prístup sťaženejší, pretože je tam strmý terén (v zápisnici nie je konkretizované, o ktoré ďalšie dve parcely sa jedná, vyjadrenie je nejasné, pozn.).

9. Dňa 24.10.2018 sa uskutočnila ohliadka na mieste samom, z ktorej vyplynulo, že oprávnená parcela CKN č. XXXX/XX, ktorej sú žalobcovia podielovými spoluvlastníkmi, bezprostredne susedí so zaťaženými pozemkami (XXXX/X, XXXX/X D. XXXX/XX) vo vlastníctve žalovaného, pričom právna zástupkyňa žalobcov na mieste ohliadky uviedla, že žalobcovia cit.: „.... z prvej parcely XXXX/X chcú 102m², z druhej XXXX/X o výmere 43m² chcú výmeru 10 m² a z tretej parcely XXXX/XX o výmere 72 m² z tejto chcú 3 m² podľa zakresleného geometrického plánu.“ a súčasne bolo uvedené, že obidve sporové strany majú záujem na mimosúdnom riešení sporu.

10. Podaním doručeným okresnému súdu 05.04.2019 žalovaný oznámil, že došlo k uzavretiu dohody a to reálnym vyčlenením časti parcely žalovaného, avšak v podaní bez konkretizácie konkrétnej parcely. Žalobcovia v podaní doručenom okresnému súdu 08.07.2019 popreli, že by došlo k mimosúdному riešeniu s tým, že na žalobe trvajú, pričom uviedli, že je síce pravdou, že žalovaný im na účely prechodu cez jednu z v jeho vlastníctve zaťažených pozemkov sa to konkrétne cez parcelu CKN č. XXXX/X umožnil prechod, avšak podľa žalobcov to nenastoluje stav ich právnej istoty, pretože, aby sa k tejto parcele dostali sú žalobcovia nútení prechádzať aj cez cudzí lesný pozemok a to cez parcelu č. XXXX/X.

11. Napokon podaním doručeným okresnému súdu 07.08.2019 žalovaný oznámil, že na základe ústnej dohody medzi ním a žalobcom v 1. rade došlo k reálnemu vyčleneniu časti parcely vo vlastníctve žalovaného a to parcely CKN XXXX/X ako prístupovej cesty na peší prístup k oprávnenej parcele, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a to k parcele CKN č. XXXX/XX. Vzhľadom na to žalovaný považuje predmet sporu za vyčerpaný, pretože ako uvádza, v zmysle posledných podaní žalobcov sa domáhajú určenia práva prístupu len cez parcelu č. XXXX/X, ktorá je vo vlastníctve žalovaného, z ktorej im žalovaný vyčlenil časť na prístupovú cestu k v ich podielovom spoluvlastníctve oprávnenej parcele a preto predmet sporu zanikol.

12. Na pojednávaní konanom 24.10.2019 zástupkyňa žalobcov (ktorá pred pojednávaním okresnému súdu oznámila, že má prerušený výkon advokátskej činnosti a aktuálne žalobcov zastupuje na základe pnej moci ako fyzická osoba, pozn.) uviedla, že trvá na žalobe tak ako bola podaná v celom rozsahu z dôvodu, že so žalovaným nie je možná dohoda, ktorú by žalobcovia primárne uprednostnili. Na otázku okresného súdu, či je efektívne zriaďovať vecné bremeno na všetkých troch zaťažených pozemkoch žalovaného tak, ako je to uvedené v žalobnom petite, t.j. aj na pozemkoch č. XXXX/XX D. Č.. XXXX/X, ktoré bezprostredne susedia a sú dispozične súbežne prebiehajúce okolo oprávnenej parcely CKN č. XXXX/XX v prospech ktorej sa žalobcovia domáhajú určenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a ktoré vecné bremeno je v geometrickom pláne zo dňa 20.09.2016 zakreslená práve na týchto parcelách, zástupkyňa žalobcov uviedla, že v zmysle situačného zákresu v geometrickom pláne má taktiež za to, že zriadenie vecného bremena aj na týchto parcelách žalovaného nie je efektívne a preto žalobu v tejto časti, t.j. v časti zriadenia vecného bremena aj na zaťažených parcelách vo vlastníctve žalovaného CKN č. XXXX/XX D. A. Č.. XXXX/X berie späť. Na poznámku okresného súdu, že vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu, ktorého zriadenia sa žalobcovia domáhajú nie je v žalobcami predloženom geometrickom pláne z 20.09.2016 graficky zakreslené na parcele CKN č. XXXX/X vo vlastníctve žalovaného, zástupkyňa žalobcov uviedla, že zakres v geometrickom pláne je zakres stavu, v akom sa toto právo prechodu cez pozemky žalovaného v minulosti využívalo s tým, že sa jedná iba o technickú otázku a v prípade potreby môžu dať žalobcovia zakresliť nový geometrický plán s vyznačeným vecným bremenom aj na zaťaženej parcele CKN č. XXXX/X, prípadne požiadať autora predloženého geometrického plánu o dovysvetlenie. Zástupkyňa žalobcov tiež uviedla, že je pravdou, že žalovaný umožnil žalobcom prechod cez jeho zaťaženú parcelu č. XXXX/X, avšak nie v takom jeho (rozumej prechodu) situovaní, ako boli žalobcovia v minulosti zvyknutí túto parcelu na prechod k oprávnenej parcele č. XXXX/XX užívať v minulosti a ako tento prechod užívali žalobcovia so súhlasom právneho predchodcu žalovaného a v dobrej vôli. Žalovaný umožnil žalobcom prechod cez zaťaženú parcelu č. XXXX/X v časti, kde táto zaťažená parcela má styčný bod so susediacou parcelou č. XXXX/X - lesný pozemok, v dôsledku čoho, ich tak žalovaný mal „prinútiť“ prechádzať cez cudzí lesný pozemok, čo vyvoláva u žalobcov stav právnej neistoty, pričom žalobcovia nechápu z akého dôvodu by na svoju oprávnenú parcelu č. XXXX/XX mali cez zaťaženú parcelu č. XXXX/X chodiť iným smerom, než ako boli od roku XXXX zvyknutí so súhlasom prarodiča žalovaného. Zástupkyňa žalobcov tiež uviedla, že vstup všetkých žalobcov do oprávnenej držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu odvodzujeme jednotne od roku XXXX, presný dátum alebo mesiac vzhľadom na odstup času nevedela uviesť, pričom od roku XXXX až do roku XXXX žalobcovia s ústnym súhlasom na prechod k oprávnenej parcele využívali zaťaženú parcelu č. XXXX/X v tom čase vo vlastníctve predchodcu žalovaného. Táto držba bola prerušená snád' iba jediným okamihom a to v roku XXXX, kedy bol vedený súdny spor medzi žalobcami a majiteľom susedného pozemku č. XXXX/X, ktorý si na oprávnenej parcele č. XXXX/XX postavil kurník, takže v tomto čase nemohli žalobcovia tadiaľto plnohodnotne prechádzať. Držba však bola prerušená z dôvodu, že si niekto neoprávnene odhrdil časť z pozemku, cez ktorý žalobcovia prechádzali a týmto im technicky znemožnil výkon tohto práva prechodu. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu cez zaťaženú parcelu č. XXXX/X bolo podľa žalobcov zriadené vo vzťahu k oprávnenému pozemku č. XXXX/XX a nie k osobám, t.j. k jej vlastníkom. Vzhľadom na to majú žalobcovia za to, že v roku XXXX vstúpili všetci žalobcovia rovnakým okamihom do oprávnenej

držby tohto práva, čo žalobcovia môžu preukázať faktickým stavom a to, že žalobcovia fakticky fyzicky používali zaťaženú parcelu č. XXXX/X na prechod k oprávnenej parcele č. XXXX/XX. Žalobcovia chápu, že vlastnícke právo žalovaného požíva ochranu, avšak túto požíva aj vlastnícke právo žalobcov a preto je nevyhnutné nájsť kompromis, aby všetci vlastníci mohli plnohodnotne svoje vlastnícke právo užívať. Žalobcovia v súčasnosti chodievajú na oprávnenú parcelu cez lesný pozemok č. XXXX/X, pričom na otázku okresného súdu, z akého dôvodu, ak v minulosti, t.j. pred rokom XXXX žalobcovia, tak ako to boli sami uviedli ako prístup k oprávnenej parcele využívali lesnú cestu (t.j. parcela XXXX/X), prečo v súčasnosti nemôžu využívať opäť prístup cez les, zástupkyňa žalobcov uviedla, že je to z dôvodu, že žalobcovia mali od roku XXXX zaužívané chodieť na oprávnenú parcelu skrz zaťaženú parcelu žalovaného, pričom podstatné je, že tak činili so súhlasom vtedajšieho vlastníka zaťaženej parcely, teda predchodcu žalovaného. Naliehavý právny záujem žalobcovia preukazujú tým, aby mali právnu istotu, že sa budú môcť dostať na oprávnenú parcelu spôsobom, ktorý majú z minulosti zaužívaný, pretože inak by museli chodiť cez cudzí lesný pozemok, čo nekorešponduje so stavom ich právnej istoty. Na otázku okresného súdu, či zaťažený pozemok žalovaného nie je pre žalobcov taktiež cudzím, zástupkyňa žalobcov uviedla, že áno, jedná sa taktiež o cudzí pozemok, avšak žalobcovia ho užívali za účelom prechodu už v minulosti so súhlasom právneho predchodcu žalovaného a podľa žalobcov vzhľadom na to, že ide o oplotený kus lesa, právom prechodu cez tento pozemok žalovaného nebude tento jeho pozemok nijak výrazne znehodnotený, keďže sa jedná iba o oplotenú časť lesa.

13. Na pojednávaní konanom XX.XX.XXXX žalobca v 1. rade uviedol, že už XX rokov vlastní pozemok v záhradkárskej oblasti R.L. - J., pričom bol aj predsedom záhradkárskeho zväzu. V minulosti záhradkári k svojim záhradám chodili cez parcelu č. XXXX/X vo vlastníctve pradeda žalovaného, čo bol a aj je les, no v roku XXXX pradeda žalovaného kontaktoval záhradkársky zväz, aby jeho členovia nechodievali k jeho záhradám cez stred jeho parcely s tým, že im mal navrhnúť, aby na záhradky chodili cez oprávnenú parcelu č. XXXX/XX, pričom fyzicky na tváre miesta im mal ukázať, kade môžu cez túto parcelu prechádzať. Na otázku súdu, či pri dohode z roku XXXX predchodca žalovaného im presne vymedzil resp. či existovala a ak áno, aká dohoda existovala o tom, kade konkrétne môžu žalobcovia prechádzať cez zaťaženú parcelu č. XXXX/X uviedol, že toto im bolo právnym predchodcom žalovaného ukázané na tváre miesta cit.: „fyzicky sme si tu celú cestu prešli.“

14. Na pojednávaní konanom 24.10.2019 žalovaný uviedol, že v genéze vývoja udalostí, tvrdenia žalobcov, že už v minulosti užívali pozemok jeho deda č. XXXX/X ako pôvodný prechod (pôvodná prístupová cesta) na svoje pozemky, sa zakladá iba na ich výmysloch a dojmoch, nie však na pravde. Od svojho uja má vedomosť, pretože v tom čase bol ešte malý chlapec, že jeho dedo nikdy žalobcom dobrovoľne neumožnil chodiť cez svoj lesný pozemok, ktorý mimochodom nebol osamote, ale spolu s príľahlými pozemkami č. XXXX/XX D. Č. XXXX/X, ktoré pozemky v značnej rozlohe z oboch strán obkolesovali pozemok Č. XXXX/X, pôvodne tieto v súhrne tvorili jeden ucelený lesný pozemok vo vlastníctve jeho deda. Bol to teda jeden lesný pozemok v kuse, avšak keďže v tom čase sa žalobca v 1. rade ako cit.: „... niekdajší straník...“ domnieval, že cit.: „... si môže všetko dovoliť...“, tak prišiel na lesný pozemok jeho deda a bagrom vybagrovali cestu s čím dedo žalovaného nikdy logicky nesúhlasil, dokonca si na tom mieste neskôr nasadil stromčeky, avšak tie mu vytrhali, takže takýmto spôsobom vznikla v mieste tejto „orby“ bagrom, v súvislosti s technicko-hospodárskym vymeriavaním parcela č. XXXX/X (pôvodná prístupová cesta). Na dokreslenie okolností, žalovaný uviedol, že jeho dedo s touto udalosťou nesúhlasil, no musel sa podrobiť vtedajšej dobe, pričom v tej súvislosti dostal jeho dedo aj svoj prvý infarkt. Na margo vyjadrenia žalobcu v 1. rade, že v súčasnej dobe sa na oprávnený pozemok a na svoju záhradu nemôže dostať autom, žalovaný uviedol, že sa to nezakladá na pravde, pretože žalobca v 1. rade, ako aj ostatní žalobcovia sa môžu dostať k záhradám cez poľnú cestu, ktorá obkolesuje lesný pozemok č. XXXX/X a po ktorej žalobca v 1. rade autom chodí na svoju záhradu a auto parkuje priamo pri bráne svojej záhrady o čom má žalovaný aj fotografickú dokumentáciu. Žalovaný uviedol, že je jeho výlučným právom, ako bude so svojim majetkom nakladať a to, že v súčasnosti zaťažená parcela č. XXXX/X nie je využívaná, ešte neznamená, že tomu tak bude aj v budúcnosti. Uviedol, že v čase, keď začal stavať oplotenie okolo zaťažených pozemkov, prišiel za nim žalobca v 1. rade, o ktorej skutočnosti, t.j. o predmetnom rozhovore má žalovaný zvukovú nahrávku ako dôkaz, s tým, že sa chce dohodnúť, pretože vidí, že sa na pozemku niečo deje, pričom žalobca v 1. rade žalovanému povedal, že už má dohodu so spoluvlastníkmi lesného pozemku č. XXXX/X o prechode cez tento lesný pozemok s tým, že žalovaného žiadal, aby mu vyčlenil cca 1 m zo zaťaženého pozemku č. XXXX/X, aby sa z lesného pozemku vedeli žalobcovia dostať na oprávnenú parcelu č. XXXX/XX, pričom žalovaný tejto požiadavke vyhovel a žalobcom vyčlenil cca 1,5 m zo zaťaženej parcely č. XXXX/X na prechod, ktorý prechod

však využívajú len niektorí žalobcovia a niektorí využívajú prístupovú cestu, ktorú využíva na prístup autom aj žalobca v 1. rade, pričom však podľa žalovaného tento prechod cez jeho parcelu využívajú na vzdialenejšie pozemky aj cudzí ľudia odlišní od žalobcov, čo žalovanému prekáža, pretože mu pozemok aj znečisťujú. Žalovaný konštatoval, že žalobcom nemá dôvod škodiť a chcel si ohradením svojich zaťažených pozemkov iba chrániť svoje vlastníctvo, keďže v minulosti mu tieto pozemky žalobcovia aj znečisťovali a na nich aj neoprávnené parkovali. V súvislosti s oprávnenou parcelou č. XXXX/XX žalovaný uviedol, že táto bola do roku 2007 v podielovom spoluvlastníctve jeho mamy a jej súrodencov, avšak v roku 2007 na základe rozhodnutia Okresného úradu prešla do podielového spoluvlastníctva žalobcov, pričom jeho mama a jej súrodenci, boli v tom čase navyknutí cit.: „... podriaďiť sa úradom...“ sa dali sa v tom čase „... oklamať...“ a pristúpili na dohodu aj keď tak nemuseli urobiť, že časť z ich vlastníctva, pretože v tej dobe aj zaťažené parcely XXXX/XX, Č.. XXXX/X D. Č.. XXXX/X tvorili s oprávnenou parcelou č. XXXX/XX jeden celok, a teda súhlasili, že časť ich pozemku, ktorý bol vyčlenený ako oprávnená parcela č. XXXX/XX bude patriť žalobcom a im bola za to poskytnutá náhrada, pričom jeho mama za podiel na tejto oprávnenej parcele dostala náhradnú pôdu, takže podľa žalovaného žalobcovia, ktorých to nestálo ani korunu, tak prišli k pozemku, pričom žalovaný podotkol, že nechápe prečo si už v tom čase žalobcovia úradnou cestou neriešili aj prechod cez jeho parcelu č. XXXX/X, ak tvrdia, že iný prístup nemajú. Podľa žalovaného je tomu tak preto, že žalobcovia nemajú právny titul, od ktorého by si tento svoj nárok legitímne mohli odvodzovať.

15. Na pojednávaní konanom 24.10.2019 právny zástupca žalovaného v prvom rade uviedol, že nesúhlasí s čiastočným späť vzatím žaloby žalobcami a túto žalobu žiada v celom rozsahu zamietnuť. S poukazom na dispozičnú zásadu s predmetom sporu, ktorý predmet sporu vymedzili žalobcovia žalobným petitom, v ktorom je v danom prípade uvedené, že žalobcovia žiadajú zriadiť právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech „vlastníkov“ parcely č. XXXX/XX a nie je tam uvedené, že by žiadali o jeho zriadenie v prospech parcely XXXX/XX podľa právneho zástupcu žalovaného vyplýva, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa vzťahuje na vlastníkov tejto oprávnenej parcely a nie na samotnú parcelu č. XXXX/XX, t.j. každý jeden zo žalobcov by vzhľadom na takto formulovaný žalobný petit musel jednotlivo preukázať svoj vstup do oprávnenej držby a splnenie jej podmienok. Tvrdenia žalobcov o nerušenom užívaní tak zaťaženej ako aj oprávnenej parcely nie je pravdivé, čoho dôkazom je súdne konanie vedené tunajším súdom pod sp. zn. 2 C/78/2009, ktoré skončilo až v roku 2010 a z ktorého vyplýva, že na oprávnenej parcele boli so súhlasom právneho predchodcu žalovaného postavené drobné hospodárske stavby vlastníkom susedného pozemku č. XXXX/X pánom Q., takže v tom čase minimálne žalobcovia nemohli túto časť oprávnenej parcely využívať na prechod. O tom, že v I. XXXX nebola uzavretá žiadna dohoda medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobcami, navrhujú vypočúť svedkov Y. D. Q., Y. R. T. a k užívaniu oprávnenej parcely pánom Q. svedka T. Q. a navyše podľa právneho zástupcu žalovaného oprávnená parcela č. 4649/24 v roku 1991, kedy malo k údajnej dohode dôjsť ani neexistovala, takže v roku XXXX ani žiadna dohoda ohľadne prístupu na túto parcelu skrz zaťaženú parcelu ani nemohla vzniknúť. Právny predchodca žalovaného vlastnil ako celok pozemok, ktorý v súčasnosti tvoria tri parcely a to XXXX/XX, XXXX/XX D. XXXX/X. K technicko-hospodárskemu vymeriavaniu pozemkov došlo v 80- tých rokoch. Právny zástupca žalovaného tiež uviedol, že ani časť pozemku č. XXXX/X, ktorý zo zaťaženého pozemku vyčlenil žalovaný pre žalobcov na prechod, tento žalobcovia ani nevyužívajú a zväčša využívajú prístupovú cestu, ktorú využíva aj žalobca v 1. rade.

16. V záujme zachovania princípu kontradiktórnosti konania, okresný súd na pojednávaní konanom 24.10.2019 umožnil strane žalobcov vyjadriť sa k prednesu žalovaného na čo zástupkyňa žalobcov iba uviedla, že k veci zaujme komplexné stanovisko s tým, že bude upravovať žalobný petit a ako návrhy na ďalšie dokazovanie navrhovala vypočúť všetkých žalobcov s tým, že dá vypracovať aj geometrický plán so zakreslením vecného bremena na zaťaženej parcele č. XXXX/X.

17. V rámci práva záverečnej reči zástupkyňa žalobcov uviedla, že sa pridriava žaloby v plnom rozsahu ako aj svojich vyjadrení, má za to, že žalobcom bolo upreté právo prístupu k ich pozemkom, ktoré mali, resp. užívali so súhlasom právneho predchodcu žalovaného od roku XXXX, na ktorej skutočnosti nič nemení fakt, že v súčasnej dobe žalovaným vyčlenenú časť zo zaťaženého pozemku žalobcovia nevyužívajú, je pravdou že žalobca v 1. rade niekedy autom chodievala na svoj pozemok a to cez cudzie pozemky, keď mu to dovoľuje poveternostná situácia, pretože cez tento terén sa dá dostať iba s motorovým vozidlom s pohonom na všetky štyri kolesá. Žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem a takisto splnili všetky predpoklady vydržania, keďže právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržali od roku XXXX do roku XXXX a je potrebné, aby súd svojím rozhodnutím nastolil stav právnej istoty. Aj

keď sa jedná o spor z roku XXXX rozhodnutie súdu v tomto procesnom štádiu považuje za predčasné. Vzhľadom na to, že žalobcovia zobrali svoju žalobu z časti späť, je potrebné upraviť žalobný petít.

18. V rámci práva záverečnej reči právny zástupca žalovaného žiadal žalobu ako celok zamietnuť a to už len z dôvodu, že od roku XXXX nemohli žalobcovia vstúpiť do oprávnenej držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech prechodu k oprávnenej parcele č. XXXX/XX, pretože táto parcela v roku XXXX neexistovala a žalobcovia v tom čase ani neboli jej podielovými spoluvlastníkmi. Žalobcovia vo vzťahu k žalobnému petítu, ktorým žiadajú určiť právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech vlastníkov parcely č. XXXX/XX, neunesli dôkazné bremeno. Žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem, ktorého danosť nemožno odôvodniť potrebou nastolenia stavu právnej istoty, pretože nastolenie stavu právnej istoty znamená zosúladenie skutkového, resp. faktického a právneho stavu veci. Naliehavý právny záujem musí byť preukázaný vo vzťahu k predmetu sporu, t.j. z akého dôvodu, ktorý je naliehavý, žiadajú žalobcovia určiť právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Už len to, že žalobcovia zobrali z časti svoju žalobu späť svedčí o tom, že od roku XXXX nemohli užívať parcely žalovaného na prechod v rozsahu, ako je zakreslené v predložennom geometrickom pláne. Preto žalovaný nesúhlasí so zastavením konania v časti späť vzatia žaloby a trvá na tom, aby súd rozhodol o žalobe ako o celku. O tom, že užívanie parcely č. XXXX/XX žalobcami nemohlo byť ani dobromyseľné svedčí aj existencia súdneho sporu na tunajšom súde pod sp.zn. 2C/78/2009, z ktorého vyplýva, že táto parcela bola zastavaná drobnými stavbami a teda že žalobcovia ju nemohli využívať na prechod. Žalobu žiada zamietnuť a žalovanému priznať 100 %-ný nárok na náhradu konania.

19. Okresný súd vykonal dokazovanie ústnymi a písomnými vyjadreniami sporových strán a nimi priloženými listinnými dôkazmi, tak ako sú uvedené vyššie v tomto rozhodnutí a zistil tento skutkový stav.

20. Z LV č. XXXXX vedeného Okresným úradom Bardejov, katastrálny odbor (ďalej len „katastrálny úrad“) pre katastrálne územie Bardejov vyplýva, že žalobcovia v 1. - 16. rade sú v rôznej veľkosti spoluvlastníckych podielov podielovými spoluvlastníkmi parcel:

- CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 369 m²

- CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 85 m².

Pričom žalobcovia v 1. - 10. rade nadobudli spoluvlastnícke právo k predmetným parcelám na základe rozhodnutia OPÚ - O. XXX/XXXX; žalobcovia v 11. a 12. rade na základe osvedčení o dedičstve sp. zn. 5 D 37/2007 s sp. zn. 4 D 85/2010; žalobca v 13. rade na základe darovacej zmluvy L. XXX/XXXX; žalobca v 14. rade na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 3 D 110/2012 a žalobcovia v 15. a 16. rade na základe kúpnej zmluvy L. XXXX/XXX5 z 24.09.2015.

21. Z LV č. XXXXX vedeného katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov vyplýva, že žalovaný je výlučným vlastníkom parcel:

- CKN č. XXXX/X - lesné pozemky o výmere 118 m²,

- CKN č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere 43 m²,

- CKN č. XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 102 m²,

- CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 72 m²,

ktoré nadobudol titulom darovania „Darovacia zmluva V. XXX/XX“ s povoleným vkladom L. XXX/XXXX O. XX.XX.XXXX.

22. Z LV č. XXXXX L.edeného katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov vyplýva, že R.. D. Q., I.. L., V.. XX.XX.XXXX (matka žalovaného) je výlučnou vlastníčkou parcel:

- CKN č. XXXX/X - orná pôda o výmere 1 047 m²,

- CKN č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere 491 m²,

- CKN č. XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 115 m²;

- CKN č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 1 067 m².

23. Na geometrických nákresoch získaných z internetového portálu je zakreslené členenie dotknutého katastrálneho územia, z ktorého vyplýva, že pomedzi záhrady, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve toho ktorého zo žalovaných a ktoré záhrady sa situačne nachádzajú po pravej aj ľavej strane prístupovej cesty, ktorá je parcelou CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 369 m² vedenou katastrálnym úradom na LV č. XXXXX, nachádzajúcou sa v podielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. - 16. rade. Pričom táto prístupová cesta bezprostredne susedí s parcelou č. XXXX/XX; s parcelou CKN č. XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 115 m² vedenou katastrálnym úradom na LV č. XXXXX nachádzajúcou

sa vo výlučnom vlastníctve R.. D. Q.; ďalej s jedným so zaťažených pozemkov, konkrétne so parcelou CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 72 m² vedenou katastrálnym úradom na LV č. XXXXX nachádzajúcou sa vo výlučnom vlastníctve žalovaného a s oprávnenou parcelou (CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 85 m²) v podielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. - 16. rade. Oprávnená parcela zasa bezprostredne susedí so všetkými tromi zaťaženými pozemkami a s parcelami č. XXXX/X D. č. XXXX/X. Na predmetných nákresoch žalobcovia farebne vyznačili záhrady, pôvodnú prístupovú cestu, oprávnené pozemky aj zaťažené pozemky. Na fotografickej prílohe k žalobe je zachytené vystavané oplotenie, ktoré križuje v teréne vyšľapanú cestu.

24. Z geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XXXX O. XX.XX.XXXX vyplýva, že bol vyhotovený obchodnou spoločnosťou Geodézia Bardejov, s.r.o., Hurbanova 11, Bardejov, pričom z jeho popisnej časti vyplýva, žeby sa malo jednať o vyznačenie vecného bremena cit.: „... na p.č. XXXX/X,X, XXXX/XX“, avšak zo zákresu je zrejmé, že prerušovanou čiarou je zakreslený prechod iba cez zaťažené pozemky č. XXXX/X s následne cez parcelu č. XXXX/XX vo vlastníctve žalovaného, ktorý prechod je súbežný s polohou a priebehom oprávnenej parcely (CKN č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 85 m²) v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a tento prechod smeruje k parcele CKN. č. XXXX/XX, ktorá je taktiež v podielovom spoluvlastníctve žalobcov.

25. Z listu označeného ako „Výzva na mimosúdne riešenie“ z 23.05.2016 vyplýva, že je adresovaný právnu zástupkyňou žalobcov právnej predchodkyňi žalovaného (R.. D. Q.) D. z ktorého vyplýva, že sa týka parciel č. XXXX/X D. č. XXXX/X vo výlučnom vlastníctve R.. D. Q. a ktoré sú vedené na K. Č.. XXXXX (predmetné parcely na tomto LV nie sú vedené, viď vyššie, pozn.) s tým, že právna zástupkyňa žalobcov upozornila R.. D. Q.I.Ú., že postavením oplotenia na týchto parcelách zamedzila žalobcom prístup k ich záhradám a stavbám, ktoré sú na nich postavené s tým, že bola vyzvaná na mimosúdne riešenie sporu, pričom v prípade, ak tak neučiní, budú sa žalobcovia domáhať svojich nárokov súdnou cestou. Podľa priloženej doručky bol list doručený R.. D. Q. dňa 26.05.2016.

26. Z katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov vedeného LV č. XXXX vyplýva, že Š. Š. D. I. Š. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi parcely CKN č. XXXX/X - trvalé trávne porasty vo výmere 385 m².

27. Z rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bardejove č. 2006/00018-112/JV z 13.02.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť 19.09.2006 vyplýva, ním bolo schválené vykonanie projektu pozemkových úprav ohľadne vyporiadania pozemkov v záhradkárskej N. R. - J. v katastrálnom území Bardejov a to tak, že na základe tohto rozhodnutia bola niektorým niekdajším vlastníkom tejto záhradkárskej oblasti za ich pozemky poskytnutá finančná náhrada a niektorým boli poskytnuté náhradné pozemky, pričom v zmysle tohto rozhodnutia žalobcovia v 9. a 10. rade nadobudli vlastnícke právo k záhrade CKN č. XXXX/X.

28. V čestnom prehlásení z 28.02.2017 R. Q., I. Q., V. XX.XX.XXXX uviedla, že čestne prehlasuje, že pôvodný vlastník parcely CKN č. 4649/24 (v súčasnosti oprávnená parcela) bol J. L., ktorý niekedy v 80-tých rokoch povolil jej manželovi H. Q. postaviť si na časti tejto parcely drobné stavby a oplotiť pozemok, pričom tento stav mal trvať až do roku XXXX, kedy došlo ku skončeniu konania vedeného Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 2 C/78/2009. Tiež prehlásila, že žalobcovia ako súčasní vlastníci tejto parcely nikdy nechodili pešo cez zaťažené parcely (č. XXXX/X, Č.. XXXX/X a č. XXXX/XX) a ako prístupovú cestu na svoje parcely (záhrady), na ktorých majú postavené chaty, využívali poľnú prístupovú cestu na parcele CKN č. XXXX/X D. A. Č.. XXXX/X. Menovaná podala čestné prehlásenie z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, kvôli ktorému sa nemohla zúčastniť na pojednávaní.

29. Zo spisu tunajšieho súdu vedeného pod sp. zn. 2 C 78/2009 vyplýva, že v tomto konaní sa žalobcovia, taktiež v procesnom postavení žalobcov, domáhali proti žalovaným H. Q. D. J. Q., aby odstránili drobné hospodárske stavby nimi postavené na parcele v podielovom spoluvlastníctve žalobcov CKN č. XXXX/XX (v tomto konaní sa jedná o oprávnenú parcelu v prospech ktorej sa žalobcovia domáhajú zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, pozn.). Okresný súd v tomto konaní najsamprv nevyhovel návrhu žalobcov na vydanie v tom čase predbežného opatrenia a tento návrh žalobcov uznesením č. k. 2 C 78/2009-30 z 29.06.2009 zamietol, práve z dôvodu, že žalobcovia, ktorí oprávnenú parcelu nadobudli do podielového spoluvlastníctva až v roku 2007 a nepreukázali, či žalovaní sporné drobné stavby na tejto oprávnenej parcele postavili ešte pred dkom 2007, alebo už v čase kedy boli jej podielovými spoluvlastníkmi žalobcovia. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) však uznesením sp. zn. 15 Co 12/2009 z 30.09.2009 rozhodnutie okresného súdu zmenil a predbežné opatrenie nariadil poukazujúc

na preukázanie spoluvlastníckeho práva žalobcov k oprávnenej parcele, ako aj na nespochybnenej skutočnosti, že na tejto oprávnenej parcele sú postavené drobné stavby. Keďže podľa vyhlásenia žalobcov neskôr žalovaní predmetné drobné stavby z oprávnenej parcely odstránili, žalobcovia zobrali žalobu v celom rozsahu späť a okresný súd uznesením č. k. 2 C 78/2009-78 z 11.02.2010 konanie o žalobe zastavil. V rámci odvolacieho konania proti výroku o trovách konania v uznesení okresného súdu č. k. 2 C 78/2009-78 z 11.02.2010 však krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 4 Co 93/2010 z 10.11.2010 konštatoval, že je síce pravdou, že právny zástupca žalobcov na pojednávaní konanom 11.02.2010 zobral žalobu späť z dôvodu, že malo dôjsť k odstráneniu drobných stavieb žalovanými z oprávnenej parcely v podielovom spoluvlastníctve žalobcov, t.j. z parcely CKN č. XXXX/XX, avšak už dňa 12.02.2010 právny zástupca žalobcov odvolal svoje späť vzatie žaloby s odôvodnením, že v skutočnosti boli drobné stavby žalovanými odstránené nie z oprávnenej parcely CKN č. XXXX/XX, ale z parcely CKN č. XXXX/X, avšak odvolanie proti výroku o zastavení konania právny zástupca žalobcov nepodal. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval, že žaloba bola žalobcami podaná nedôvodne a teda zastavenie konania o nej žalovaní nezavinili a teda nemali povinnosť nahrádzať žalobcom trovy konania.

30. Podľa prvých dvoch viet čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.“

31. Podľa § 137 písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.“

32. Podľa § 137 písm. c) CSP „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu“

33. Podľa § 146 ods. 1 CSP „Súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.“

34. Podľa § 151n ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení účinnom v čase podania žaloby (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.“

35. Podľa § 151n ods. 2 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.“

36. Podľa § 151n ods. 3 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerane náklady na jej zachovanie a opravy; ak však vec užíva aj jej vlastník, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spoluúčasti.“

37. Podľa § 151o ods. 1 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Práva zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.“

38. Podľa § 151p ods. 1 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností.“

39. Podľa § 151p ods. 3 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.“

40. Podľa § 151p ods. 4 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou alebo zánikom.“

41. Podľa § 134 ods. 1 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.“

42. Podľa § 134 ods. 3 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.“

43. Podľa § 129 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.“

44. Podľa § 130 ods. 1 OZ v znení účinnom v rozhodnom čase „Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.“

45. V danom prípade sa žalobcovia (i) jednako určovacou žalobou domáhajú určenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré by malo právom prechodu pešo v prospech žalobcov ako podielových spoluvlastníkov parcely CKN č. 4649/24 (ďalej tiež aj len „oprávnená parcela“) zaťažovať parcely vo vlastníctve žalovaného CKN č. 4643/5, CKN č. 4643/8 a CKN č. 4649/21 (ďalej tiež aj len „zaťažené parcely“) a (ii) jednako sa žalobcovia žalobou na plnenie domáhajú uloženia povinnosti žalovanému, aby odstránil oplotenie zaťažených parciel práve z dôvodu umožnenia im práva prechodu cez tieto zaťažené parcely sa účelom ich prístupu na oprávnenú parcelu.

46. Predpokladom rozhodnutia o žalobe na plnenie bolo, aby sa okresný súd najskôr vysporiadal s ne/dôvodnosťou určovacieho nároku žalobcov na určenie ich práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré by malo spočívať v ich práve prechodu pešo cez zaťažené pozemky žalovaného a ktoré právo by malo žalobcom patriť (prináležať) titulom jeho vydržania žalobcami, ktorí podľa ich tvrdení toto právo jeho dlhoročným a nerušeným užívaním vydržali.

47. V uvedenej súvislosti okresný súd zdôrazňuje, že elementárnou procesnou podmienkou každej určovacej žaloby podľa cit. § 137 písm. c) CSP je naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pričom otázku neexistencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe musí súd riešiť priorityne a ak ju vyrieši záporne, musí byť žaloba bez ďalšieho zamietnutá.

48. Zákon trvá na tom, aby v prípade určovacej žaloby išlo o právny záujem naliehavý, ktorý je daný spravidla v prípade, ak by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (napr. R 17/1972). Právny záujem musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací žalobný petit (t.j. to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaný určovací petit je vhodným, správne zvoleným a prípustným procesným nástrojom ochrany jeho práva, t.j. či sa ním môže skutočne dosiahnuť odstránenie spornosti, alebo spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva súdne konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné súdne konanie. Určovací žalobný petit sa uplatní najmä v prípade, keď je určovací výrok potrebný z hľadiska občianskoprávnej prevencie (predchádzania ďalším sporom) alebo v prípade, keď je výrok potrebný v konaní pred iným orgánom právnej ochrany alebo pred orgánom, ktorému bola zverená časť právomoci inak patriacej súdom (napr. pred správou katastra nehnuteľností). Určovacia žaloba má skôr preventívny charakter a má miesto jednak tam, kde jej pomocou možno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, a jednak tam, kde určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu vzťahov, ktorá je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú s podmienkou naliehavého právneho záujmu a ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovacia žaloba bude plniť, nebude daný ani právny záujem na takomto určení. Určovacia žaloba tak spravidla nebude úspešná tam, kde možno žalovať priamo na splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP.

49. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha t.j. v danom prípade žalobcov. Žalobcovia svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodňujú potrebou zosúladenia faktického a právneho stavu poukazujúc na to, že bez požadovaného určenia, ich právo prístupu na v ich podielovom spoluvlastníctve vedenú oprávnenú parcelu (CKN č. XXXX/XX) cez zaťažené parcely žalovaného (CKN č. XXXX/X, A. Č.. XXXX/X D. A. Č.. XXXX/XX) bude ohrozené resp. neisté, a to aj napriek tomu, že toto právo už jeho dlhoročným (viac ako 10 rokov) a nerušeným užívaním mali vydržať, čo je podľa žalobcov o to závažnejšie a naliehavejšie, že ich prístup na oprávnenú parcelu skrz zaťažené pozemky žalovaného je jediným možným prístupom na ich oprávnenú parcelu. Vydržanie práva spočívajúceho v práve prechodu pešo cez zaťažené pozemky žalovaného, žalobcovia odvíjajú od ústnej dohody z l. XXXX, ktorá mala byť uzavretá medzi právnym predchodcom žalovaného (jeho dedom) a žalobcami resp. ich právnymi predchodcami a na základe ktorej mal dedo žalovaného dať žalobcom resp. ich právnym predchodcom ústny súhlas na prechod cez zaťažené pozemky k oprávnenej parcele žalobcov v ich podielovom spoluvlastníctve, ktorí od tej doby toto právo v súlade s touto dohodou aj využívajú.

50. Vykonaným dokazovaním, a to konkrétne z LV č. XXXXX D. O. K. Č.. XXXXX vedených katastrálnym úradom pre katastrálne územie Bardejov, mal okresný súd v prvom rade za preukázané (a táto skutočnosť, nebola v konaní ani sporná, pozn.), že žalobcovia sú skutočne podielovými spoluvlastníkmi oprávnenej parcely - CKN č. XXXX/XX a žalovaný je výlučným vlastníkom zaťažených pozemkov - CKN č. XXXX/X, A. Č.. XXXX/X D. A. Č.. XXXX/XX, ktoré parcely spolu bezprostredne susedia. Pričom z predmetného LV č. XXXXX mal okresný súd taktiež preukázané, že žalobcovia v 1. - 10. rade nadobudli spoluvlastnícke právo k oprávnenej parcele v roku XXXX a to na základe rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Bardejov - O. XXX/XXXX; žalobcovia v 11. a 12. rade nadobudli svoj spoluvlastnícky podiel na oprávnenej parcele čiastočne v roku 2007 a čiastočne aj v roku 2010 a to na základe osvedčení o dedičstve sp. zn. 5 D 37/2007 s sp. zn. 4 D 85/2010; žalobkyňa v 13. rade nadobudla spoluvlastnícky podiel v roku 2012 a to na základe darovacej zmluvy L. XXX/XXXX; žalobkyňa v 14. rade ho nadobudla v roku 2012 na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 3 D 110/2012 a žalobcovia v 15. a 16. rade spoluvlastnícky podiel na oprávnenej parcele nadobudli v roku 2015 na základe kúpnej zmluvy L. XXXX/XXXX O. XX.XX.XXXX.

51. Vzhľadom na uvedené, tak okresný súd konštatuje, že existencia naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení sa síce javí byť formálne danou a to jednako z hľadiska potreby takéhoto určenia pre ďalšie konanie správneho orgánu, keďže v zmysle cit. § 151o ods. 1 OZ sa na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vyžaduje vklad do katastra nehnuteľností, a jednako aj z hľadiska preukázania reálnych vlastníckych vzťahov sporových strán k navzájom susediacim pozemkom (t.j. k oprávnenej parcele a k zaťaženým pozemkom), avšak vzhľadom na dokazovaním zistené skutočnosti, možno mať pochybnosti o materiálnej (esenciálnej) danosti tohto naliehavého právneho záujmu na odstránení právnej neistoty žalobcov spočívajúcej v tom, že sa nemajú ako dostať k svojej oprávnenej parcele. Pričom túto materiálnu pochybnosť o danosti naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov možno mať jednako z dôvodu, že (i) z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný žalobcom vyšiel v ústrety a sám dobrovoľne im vyčlenil časť zo svojho majetku a to konkrétne z jedného za zaťažených pozemkov CKN č. XXXX/X, aby žalobcom umožnil prechod cez túto svoju zaťaženú parcelu k ich oprávnenej parcele, ktorú skutočnosť žalobcovia aj potvrdili a jednako (ii) aj z dôvodu, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sa nezakladá na pravde tvrdenie žalobcov, žeby nemali inú možnosť, ako sa dostať na svoju oprávnenú parcelu a skrz ňu aj na svoje záhrady, a to dokonca aj osobným motorovým vozidlom.

52. Pokiaľ ide o prvý z dôvodov, pre ktorý možno mať vecné (materiálne) pochybnosti o danosti naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení, ktorý dôvod spočíva v tom, že žalovaný reálne umožnil žalobcom prechod cez jednu zo svojich zaťažených parciel, konkrétne cez parcelu CKN č. XXXX/X, podľa okresného súdu túto pochybnosť nie je spôsobilá oslabiť ani argumentácia žalobcov, že týmto konaním žalovaného, ktoré, ako už bolo uvedené, žalobcovia potvrdili, nie je náležité odstránený stav ich právnej neistoty, pretože podľa žalobcov takto síce môžu prechádzať cez zaťažený pozemok žalovaného CKN č. XXXX/X k svojej oprávnenej parcele, avšak tento prechod cez zaťažené parcely žalovaného im nebol umožnený v takom rozsahu a v takom smere, ako boli z minulosti žalobcovia navyknutí a ako to mali na základe ústneho súhlasu predka žalovaného zaužívané od roku 1991, pričom podľa žalobcov by takýto prechod nijak závažným spôsobom neznehodnocoval

vlastníctvo žalovaného, pretože zaťažené pozemky žalovaný nevyužíva a sú len cit. „... ohradeným kusom lesa...“ a jednako, že v dôsledku takto žalovaným vytvoreného prechodu cez jeho zaťaženú parcelu sú žalobcovia nútení chodiť cez cudzí lesný pozemok č. 4603/1 nachádzajúci sa v susedstve zaťaženej parcely žalovaného CKN č. XXXX/X. Pokiaľ ide o uvedenú obrannú argumentáciu žalobcov, okresný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že v zmysle cit. čl. 20 ods. 1 ústavy, vlastnícke právo všetkých vlastníkov požíva rovnakú ochranu, teda ochranu požíva nie len vlastnícke právo žalobcov, ktorí sa domáhajú prístupu k svojmu majetku, ale túto ochranu požíva aj vlastnícke právo žalovaného, pričom zriadenie vecného bremena je za každých okolností závažným zásahom do práv vlastníka nehnuteľnosti týmto bremenom zaťaženej a z tohto dôvodu je nevyhnutné skúmať ad hoc všetky okolnosti danej veci, jeho zriadenie odôvodňujúce avšak iba v nevyhnutnom rozsahu a spôsobom, ktorý vzhľadom na okolnosti veci možno rozumne požadovať a pritom nezaťažujúc a neobmedzujúc tak nad mieru primeranú pomerom vlastníctvo žiadneho z vlastníkov na úkor iného vlastníka. V danom prípade je zrejmé, že v priebehu konania žalobcovia vyprofilovali svoj nárok, keď na pojednávaní konanom 24.10.2019 uznali, žeby bolo neefektívnym a nerozumným zaťažovať vecným bremenom všetky v žalobnom petíte uvedené zaťažené pozemky žalovaného a to najmä parcely CKN č. XXXX/X D. A. Č.. XXXX/XX, ktoré sú teritoriálne orientované tak, že obe tieto parcely sa nachádzajú vedľa seba a po celej svojej dĺžke súbežne, bez teritoriálneho presahu lemujú hranicu oprávnenej parcely žalobcov CKN č. XXXX/XX, takže po celej tejto ich dĺžke žalobcovia môžu prechádzať už priamo po svojej oprávnenej parcele, bez toho, aby potrebovali zasahovať do týchto dvoch zaťažených pozemkov žalovaného. Aj z tohto dôvodu žalobcovia na pojednávaní konanom 24.10.2019 vo vzťahu k zaťaženým parcelám žalovaného - CKN č. XXXX/X D. A. Č.. XXXX/XX zobrali svoju žalobu čiastočne späť, avšak keďže žalovaný s týmto čiastočným späťvzatím žaloby nesúhlasil z dôvodu ním tvrdenej nedôvodnosti celej žaloby a záujmu na meritórnom rozhodnutí veci vyčerpujúcej celý žalobný petít, okresný súd v súlade s cit. § 146 ods. 1 CSP konanie v tejto časti žaloby nezastavil a rozhodol o celom žalobcami uplatnenom žalobnom nároku, pričom vo vzťahu k zaťaženým parcelám žalovaného - CKN č. XXXX/X D. A. Č.. XXXX/XX, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ktoré formulovali aj samotní žalobcovia a ktoré dôvody po materiálnej (vecnej) stránke negujú naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení k týmto zaťaženým parcelám, okresný súd pre absenciu tohto naliehavého právneho záujmu v tejto časti žalobu žalobcov zamietol. Pokiaľ ide o poslednú zo zaťažených parciel žalovaného CKN č. XXXX/X, v tomto prípade vecnú danosť naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení vecného bremena, ktoré by túto parcelu žalovaného zaťažovalo oslabuje resp. absolútne popiera fakt, že žalovaný už dobrovoľne sám, pred rozhodnutím okresného súdu, umožnil žalobcom prechod cez túto svoju zaťaženú parcelu - CKN č. XXXX/X, pričom na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že tak neučinil v súlade s predstavami žalobcov resp. v súlade s ich zvyklosťami a návykmi z minulosti, pričom navyše rozsah týchto zvyklostí, t.j. rozsah v akom malo byť v minulosti právnym predchodcom žalovaného umožnené žalobcom prechádzať cez túto zaťaženú parcelu (t.j. akým smerom a v akom rozsahu mal byť prechod povolený) žalobcovia v konaní hodnoverne nepreukázali, pričom za takýto dôkaz nemožno považovať iba fotografiu zobrazujúcu vychodenú cestu, pretože z tohto dôkazu nie je možné vierohodne zistiť jednako od akej doby bola cesta vychodená a jednako nemožno zistiť ani to, či jej vznik bol realizovaný sú súhlasom vlastníka pozemku na ktorom sa nachádza a napokon nie je možné hodnoverne zistiť ani to, či bola reálne vlastníkom povolená v rozsahu v akom bola vychodená. V tejto súvislosti okresný súd podotýka, že bez toho, aby žalobcovia hodnoverne preukázali splnenie podmienok na základe ktorých by súd mohol určiť danosť ich práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (viď ďalej, pozn.), spočívajúceho v ich práve prechodu peši cez zaťažený pozemok žalovaného nepostačuje iba ich konštatovanie resp. tvrdenie, že určitým spôsobom a v určitom nimi tvrdenom rozsahu mali výkon tohto práva zaužívaný z minulosti, pretože okresný súd nemôže v tomto smere rozhodnúť iba na základe žalobcami tvrdenej ich zvyklosti, pretože ide o závažný zásah do výkonu vlastníckych práv žalovaného, ktorý zásah je navyše možný iba v nevyhnutnej miere a v nevyhnutnom rozsahu, v ktorom rozsahu, t.j. v nevyhnutnom, žalovaný takýto prechod pešo žalobcom a to ešte pred rozhodnutím okresného súdu, cez svoj zaťažený pozemok č. XXXX/X aj reálne umožnil, pričom v tomto smere neobstojí argumentácia žalobcov, že v dôsledku takto im žalovaným vymedzeného prechodu v rozsahu, ako to uznal sám žalovaný ako vlastník tejto parcely za možné, nevyhnutné a pre neho akceptovateľné, musia chodiť cez cudzí lesný pozemok č.4603/1 (pričom „cudzím“ je pre žalobcov napokon aj zaťažený pozemok žalovaného, pozn.) a to jednako z dôvodu, že žalobcovia v záujme odstránenia svojej právnej neistoty vediač ešte pred rozhodnutím okresného súdu v danej veci o takomto postupe žalovaného (ktorý im vyčlenil prechod) nežiadali o zriadenie vecného bremena aj na iné pozemky, ale najmä a predovšetkým z dôvodu, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovia majú na svoju oprávnenú parcelu a aj na svoje záhrady prístup aj cez cestu, prístup po ktorej je možný aj motorovým vozidlom, čo je

druhý z dôvodov oslabujúcich vecnú (materiálnu) daň naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení (viď ďalej, pozn.). Okrem toho, ešte v súvislosti s prvým z dôvodov kvôli ktorému možno mať pochybnosť o vecnej danosti naliehavého právneho záujmu na strane žalobcov a ktorým je fakt, že žalovaný žalobcom cez svoj zaťažený pozemok č. XXXX/X už prechod reálne umožnil, aj keď v rozpore s ich predstavami, okresný súd podotýka, že zo žalobcami predložených listinných dôkazov, okresnému súdu vlastne ani nie je zrejmé v akom rozsahu sa žalobcovia domáhajú deklarovania ich práva prechodu cez zaťažený pozemok žalovaného č. XXXX/X, keďže v žalobcami predloženom geometrickom pláne z 20.09.2016 v rozpore s jeho popisnou časťou podľa ktorej by sa malo jednať o cit. „vyznačenie rozsahu vecného bremena na p.č. XXXX/X, X, XXXX/XX“ v skutočnosti faktické zakreslenie tohto vecného bremena cez zaťažený pozemok č. XXXX/X v tomto geometrickom pláne absentuje a jeho zákres je len na parcelách č. XXXX/X a č. XXXX/XX (vo vzťahu ku ktorým však už bola žaloba zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov a ohľadom ktorých aj žalobcovia zobrali žalobu čiastočne späť, pozn.), takže aj z tohto hľadiska žalobcovia, ktorí majú nie len povinnosť tvrdenia aj preukaznú povinnosť, neunesli dôkazné bremeno, pretože geometrický plán vo veci zriadenia vecného bremena musí byť súčasťou rozsudku a tento musí byť aj technicky s týmto rozsudkom spojený a teda bez predloženia ktorého nie je možné toto vecné bremeno na cudzom pozemku zriadiť a bez neho by bol rozsudok v tomto smere nevykonateľný. V súvislosti s uvedeným, ešte okresný súd podotýka, že primeranosť resp. vyváženosť práva na jednej strane osôb oprávnených z vecného bremena a na strane druhej povinnosti osoby týmto bremenom zaťaženej sa v prípade, že sa právo zodpovedajúce vecnému bremenu zriaďuje v prospech nehnuteľnosti (tak ako to tvrdili na pojednávaní žalobcovia, pozn.), t.j. v prospech tzv. oprávnenej nehnuteľnosti, sa posudzuje aj s ohľadom na pomer výmer tak oprávnenej nehnuteľnosti, ako aj nehnuteľnosti vecným bremenom zaťaženej, pričom v tomto prípade oprávnená parcela žalobcov č. 4649/24 má výmeru 85 m² a zaťažený pozemok žalovaného č. XXXX/X má výmeru 102 m², takže aj podľa názoru okresného súdu, odhliadnuc od ďalších dokazovaním zistených skutočností (viď ďalej), by bolo v rozpore so zásadami všeobecnej spravodlivosti a nad mieru primeranú pomerom, zaťažovať žalovaného ako vlastníka zaťaženého pozemku vo väčšom ako na prechod peši nevyhnutnom rozsahu, ktorý sám žalovaný za taký uznal, tým, že tento prechod pre žalobcov aj reálne vyčlenil, pričom v tomto smere nie je možné prisvedčiť argumentácii žalobcov, že vyčlenenie väčšej časti zaťaženého pozemku na ich prechod by tento pozemok neznehodnocoval, keďže žalovaný aj tak zaťažený pozemok aktuálne nevyužíva, pretože je to len cit. „ohradený kus lesa“, a to z dôvodu, že podľa okresného súdu je výlučným právom vlastníka, aby rozhodol ako so svojím vlastníctvom naloží a to, že v súčasnosti žalovaný zaťažený pozemok nevyužíva, neznamená, že tomu tak bude aj v budúcnosti.

53. V súvislosti s druhým z dôvodov, ktorý neguje materiálnu (vecnú) daň naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení je, ako už bolo uvedené, z dokazovania vzídená skutočnosť, že žalobcovia majú k svojej oprávnenej parcele a k svojim záhradám aj iný prístup a to po ceste obkolesujúcej lesný pozemok č. XXXX/X, po ktorej je prístup možný aj osobným motorovým vozidlom, ktorý prístup využíva aj žalobca v 1. rade, tak ako to na pojednávaní konanom 24.10.2019 sám potvrdil a potvrdila to aj zástupkyňa žalobcov. Vzhľadom na uvedené tak podľa okresného súdu žalobcovia majú bez toho, aby zasahovali do vlastníckeho práva iných osôb reálnu možnosť prístupu k svojej oprávnenej parcele bez toho, aby bolo nutné v tomto ich záujme neúmerne zaťažovať vlastníctvo žalovaného, pričom opäť ani v tomto prípade sa nemožno stotožniť s argumentáciou žalobcov, že tento prístup je vzdialenejší ako bol prístup cez zaťažený pozemok žalovaného a teda pre nich bol pohodlnejší, pretože toto tvrdenie samo o sebe nie je spôsobilé odôvodniť neúmerný zásah do vlastníctva žalovaného zriadením vecného bremena, z dôvodu absencie proporcionality (vyváženosti) práv a povinností z tohto obmedzenia vlastníctva plynúce pre obe sporové strany. Z uvedeného tiež vyplýva popretie akejkoľvek „naliehavosti“ právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení, ktorá „naliehavosť“ by bola daná, ak by vlastníctvo žalobcov resp. výkon ich vlastníckych práv bol ohrozený práve z dôvodu iba jediného možného prístupu k ich vlastníctvu, o ktorý prípad však v danom prípade nejde. Okrem toho okresný súd na okraj podotýka, že žalobcovia resp. ich právni predchodcovia si už pri nadobúdaní vlastníctva k oprávnenej parcele museli byť vedomí kde (t.j. z hľadiska jej teritoriálneho umiestnenia) sa táto oprávnená parcela nachádza, takže túto ich vedomosť a akceptáciu daného stavu, prípadne v tomto smere aj ich nevedomosť, nie je možné bez závažných dôvodov teraz prenášať na plecia žalovaného požadovaním obmedzenia ho v jeho vlastníckych právach.

54. Okrem uvedeného, pokiaľ ide o druhý z dôvodov (jediný prístup k „svojej“ nehnuteľnosti, t.j. k „svojej“ oprávnenej parcele), ktorým žalobcovia taktiež preukazujú svoj záujem na určení práva

zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré by právom prechodu malo zaťažovať susedný zaťažený pozemok žalovaného, okresný súd ešte na margo pre svoju ďalšiu argumentáciu podotýka, že o prístupe k tzv. „svojej“ oprávnenej nehnuteľnosti (rozumej k parcele ČKN č. XXXX/XX) by žalobcovia v 1. - 10. rade de iure mohli argumentovať najskôr až od roku 2007, žalobcovia v 11. a 12. rade od roku 2007 a 2010, žalobkyne v 13. a 14. rade od roku 2012 a žalobcovia v 15. a 16. rade od roku 2015, v ktorých rokoch v zmysle LV č. XXXXX vedeného katastrálnym odborom pre katastrálne územie Bardejov, jednotliví žalobcovia nadobudli spoluvlastnícke právo k oprávnenej parcele č. XXXX/XX (viď ďalej).

55. Z uvedených dôvodov má okresný súd za to, že žalobu žalobcov možno zamietnuť a to pre absenciu materiálneho (vecného) naliehavého právneho záujmu na žalobcami požadovanom určení.

56. V záujme vyhnúť sa prílišnému formalizmu a v záujme hľadania materiálnej pravdy, okresný súd napriek vyššie uvedenému svojmu záveru, preskúmal aj to, či na strane žalobcov neboli splnené podmienky pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, tak ako to boli žalobcovia uviedli v žalobe a podľa argumentácie ktorej právo prechodu na svoju oprávnenú parcelu č. XXXX/XX cez susedný zaťažený pozemok žalovaného č. XXXX/X mali vydržať, jeho dlhoročným (od roku XXXX) faktickým výkonom. V tejto spojitosti okresný súd v prvom rade konštatuje, že na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nestačí iba faktický výkon tohto práva, hoc aj dlhodobý, pretože faktický vykonávateľ tohto práva musí toto právo vykonávať po určitú dobu pre seba, nerušene a súčasne musí byť v dobrej viere, t.j. musí byť dobromyseľný v tom, že mu toto právo patrí (oprávnený držiteľ práva). Inými slovami, na preukázanie oprávnenosti držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nestačí len dokázať skutočnosť, že žalobcom po určitú dobu niekto umožnil prechádzať cez svoj pozemok, resp. im toto „trpel“ (m. m. KS v Prešove sp. zn. 7 Co 142/2018), ale je nevyhnutné aj preukázať, že po určitú dobu (10 rokov) bol výkon tohto práva nerušený a napokon k naplneniu dobrej viery musí existovať „právny titul“ k takémuto prechodu.

57. V tejto súvislosti okresný súd prioritne poukazuje na cit. § 151n ods. 1 OZ konštatuje, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu je spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (t.j. vzťahuje sa k určitej tzv. z vecného bremena oprávnenej nehnuteľnosti a s jej prevodom alebo prechodom vlastníctva prechádza na jej každého nadobúdateľa) a teda toto právo môže vydržať každý vlastník tejto nehnuteľnosti započítajúc si oprávnenú držbu svojho predchodcu, alebo toto právo patrí iba určitej konkrétnej z vecného bremena oprávnenej osobe, so smrťou ktorej toto právo z vecného bremena zaniká, takže vydržať toto právo môže v tomto prípade iba táto oprávnená osoba.

58. V danom prípade na dopyt okresného súdu zástupkyňa žalobcov na pojednávaní konanom 24.10.2019 uviedla, že v roku XXXX bolo na základe ústnej dohody medzi právnym predchodcom žalovaného (jeho dedom) a žalobcami resp. ich právnymi predchodcami zriadené vecné bremeno na zaťaženom pozemku č. XXXX/X z ktorého právo sa malo vzťahovať k oprávnenej parcele č. XXXX/XX, takže podľa tohto vyjadrenia z neho mal byť oprávnený každý (akýkoľvek) vlastník tejto oprávnenej parcely, avšak toto zástupkyňa žalobcov uviedla aj napriek tomu, že zo žalobného petitu vyplýva, že žalobcovia sa nedomáhajú určenia ich práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech oprávnenej parcely č. XXXX/XX (tak, ako to podľa vyjadrenia zástupkyne žalobcov malo byť dohodnuté v roku XXXX, pozn.), ale domáhajú sa jeho určenia cit.: „... v prospech vlastníkov pozemku parcela č. XXXX/XX...“, t.j. z zmysle žalobného petitu sa žalobcovia domáhajú určenia práva z vecného bremena, ktoré by patrilo konkrétnym osobám t.j. iba žalobcom. Aj napriek tejto nejasnosti resp. napriek tomuto rozporu v písomných a ústnych vyjadreniach samotných žalobcov, ktorých pravdivosť vzhľadom na skutočnosť, že dohoda medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobcami resp. ich právnymi predchodcami mala byť v roku XXXX ústna, je ťažko preukazná, okresný súd preskúmal obidva, ustanovením § 151n ods. 1 OZ prípustné varianty zriadenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V tejto súvislosti okresný súd dospel k záveru, že pre daný prípad nie je pravdivým ani jeden z týchto variantov. Pokiaľ ide o zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v prospech oprávnenej parcely č. XXXX/XX, tak toto v roku XXXX nemohlo byť zriadené ani ako právo osobné, t.j. vzťahujúce sa ku konkrétnym na dohode zúčastneným osobám (t.j. k žalobcom alebo ich právnym predchodcom) a nemohlo byť zriadené ani ako právo vecné, t.j. vzťahujúce sa bezprostredne k oprávnenej parcele č. XXXX/XX, a to z dôvodu, že v roku XXXX táto oprávnená parcela č. XXXX/XX bola ešte vo vlastníctve predka žalovaného, t.j. bola vo vlastníctve deda žalovaného a nie vo vlastníctve žalobcov alebo ich právnych predchodcov, ktorí túto oprávnenú parcelu nadobudli do podielového spoluvlastníctva až v roku 2007 (viď konanie tunajšieho súdu sp. zn. 2 C 78/2009 a taktiež z LV č. XXXXX pre k.ú. Bardejov vyplýva,

že žalobcovia v 1. - 10 rade a v prípade žalobcov v 11. - 16. rade ich právni predchodcovia, po ktorých potom žalobcovia v 11. - 16. rade dedili alebo dostali darom či kúpili, nadobudli spoluvlastnícke právo k oprávnenej parcele ČKN č. XXXX/XX až na základe rozhodnutia N. - O. XXX/XXXX). Inými slovami, ak v roku 1991 bol vlastníkom oprávnenej parcely č. 4649/24 dedo žalovaného, tak ten nemal dôvod riešiť si prístup na tento pozemok, t.j. na túto oprávnenú parcelu v jeho vlastníctve cez zaťažené pozemky, ktoré v tom čase taktiež vlastnil (v okolnostiach veci toto tvrdenie podľa okresného súdu vyznieva ako logický nezmysel).

59. Vzhľadom na uvedené tak podľa okresného súdu žalobcovia nielenže nepreukázali dôvodnosť a teda zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v roku XXXX a to či už ako práva osobného alebo ako práva vecného, ktoré mali vydržať, ale nepreukázali ani, aby na vydržanie tohto práva uplynula zákonná vydržacia lehota 10 rokov, pretože od roku XXXX, kedy žalobcovia resp. v prípade žalobcov v 11. - 16. rade ich právni predchodcovia nadobudli oprávnenú parcelu č. XXXX/XX do podielového spoluvlastníctva, do roku XXXX, kedy bola podaná žaloba uplynulo iba 9 rokov a to aj pri zohľadnení (započítaní si) vydržacej doby svojich právnych predchodcov (v prípade žalobcov v 11. - 16. rade).

60. Napokon okresný súd v súvislosti so žalobným nárokom žalobcov tiež konštatuje, že žalobcovia nepreukázali esenciálnu (podstatnú) skutočnosť, ktorou je, ako už bol okresný súd vyššie uviedol, preukázanie existencie právneho titulu od ktorého odvíjajú svoje presvedčenie o existencii práva prechodu cez zaťažený pozemok vo vlastníctve žalovaného. Inými slovami, žalobcovia nepreukázali existenciu konkrétneho právneho úkonu a jeho uzatvorenie, na základe ktorého by mohli byť dobromyseľní v tom, že toto právo prechodu im patrí a súčasne žalovaný by si na jeho základe bol vedomý povinnosti vlastníka zaťaženého pozemku trpieť výkon žalobcami tvrdeného práva.

61. Totižto, pokiaľ ide o právny titul od ktorého žalobcovia odvodzujú svoj vstup do oprávnenej (dobromyseľnej) držby práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zaťažujúceho právom prechodu zaťažený pozemok žalovaného, a ktorým právnym titulom je podľa žalobcov medzi nimi resp. ich právnymi predchodcami a predkom žalovaného uzavretá ústna dohoda z roku XXXX, tak tento titul podľa okresného súdu nemožno akceptovať ani len ako domnelý titul nadobudnutia oprávnenej držby a výkonu práva prechodu cez zaťažený pozemok žalovaného. Žalobcovia totižto existenciu tejto ústnej dohody dokazujú tým, že im právny predchodca žalovaného od tohto roku XXXX umožnil chodiť cez v tom čase jemu patriaci zaťažený pozemok č. XXXX/X, aby sa mohli dostať na oprávnenú parcelu č. XXXX/XX, resp., že im dedo žalovaného toto akceptoval a trpel. Odhliadnuc od už aj vyššie konštatovaných logických nezrovnalostí, okresný súd opakovane poukazuje a to aj vzhľadom na už označenú judikatúru krajského súdu, že samotný faktický výkon práva prechodu, resp. jeho mĺkve trpenie, sám o sebe nepostačuje na preukázanie jeho oprávnenosti resp. že ohľadne neho došlo k dohode, čoho dôkazom je aj žalovaným uvedená obranná argumentácia, v zmysle ktorej aj ústna zmluva je dvojstranný právny úkon, takže aj pri jej uzatváraní platí, že je tu ústny návrh na jej uzavretie a jej ústna akceptácia, pričom v zmysle § 44 ods. 1 OZ zmluva (aj ústna) je uzavretá okamihom prijatia návrhu, avšak samotné mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu. Takže inými slovami, ak by aj bol dedovi žalovanému adresovaný návrh (opakovane, odhliadnuc od už zisteného) na zriadenie práva prechodu, tak jeho mlčanie resp. jeho mĺkve trpenie tohto prechodu by ešte neznamenalo, že tento návrh aj akceptuje a že teda došlo k uzavretiu ústnej dohody, tak ako to tvrdia žalobcovia.

62. Keďže žalobcovia majúci nie len povinnosť tvrdenia, ale aj preukaznú povinnosť, neunesli dôkazné bremeno, ani pokiaľ ide o preukázanie naliehavého právneho záujmu na nimi požadovanom určení a toto neunesli ani pokiaľ ide o preukázanie dlhodobej, nerušenej a dobromyseľnej oprávnenej držby na základe uveriteľného právneho titulu, okresný súd odvolávajúci sa na všetky uvedené dôvody žalobu žalobcov ako celok zamietol a to aj v časti žalobného petitu, ktorou sa žalobcovia domáhali plnenia a to odstránenia oplotenia zo zaťažených pozemkov žalovaného, ktorý nárok sa tak vzhľadom na nepreukázanie dôvodnosti práva prechodu žalobcov cez tieto zaťažené pozemky žalovaného, javí ako nedôvodný a vez právneho titulu.

63. Zástupkyňa žalobcov navrhla doplniť dokazovanie o osobný výsluch všetkých žalobcov za účelom osvedčenia, že v roku 1991 bola skutočne uzavretá ústna dohoda medzi právnym predchodcom žalovaného a nimi resp. ich právnymi predchodcami, avšak okresný súd podľa § 185 ods. 1 CSP toto dokazovanie nevykonával, pretože jeho vykonanie vzhľadom na zásadu hospodárnosti a účelnosti konania (žalobcovia by iba osvedčili skutočnosti uvádzané nimi v žalobe), ako aj vzhľadom k tomu,

že jeho vykonanie by neprispelo k popretiu skutočností, ktoré boli dôvodom na zamietnutie žaloby, považoval za nadbytočné. V tejto súvislosti okresný súd taktiež podotýka, že v zmysle § 178 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu; stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch, pričom v danom prípade boli žalobcovia zastúpení na celé konanie spočiatku advokátkou, ktorá až na pojednávaní konanom 24.10.2019 okresnému súdu oznámila, že z dôvodu prerušenia výkonu advokátskej činnosti bude žalobcov zastupovať ako fyzická osoba, pričom okresný súd nepovažoval za nevyhnutné osobne vypočuť všetkých žalobcov, len žalobcu v 1. rade, ktorý, ako to vzišlo z vykonaného dokazovania, v zastúpení všetkých žalobcov osobne rokoval so žalovaným o zriadení prechodu cez zaťažený pozemok žalovaného.

64. Podľa § 255 ods. 1 CSP „Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.“

65. Podľa § 262 ods. 1 CSP „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

66. Podľa § 262 ods. 2 CSP „O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

67. Týmto rozhodnutím sa konanie končí, preto okresný súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania a to podľa § 255 CSP, keďže žalovaný mal v predmetnom konaní plný úspech vo veci, okresný súd mu priznal voči v konaní neúspešným žalobcom spoločne a nerozdielne 100 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania. O samotnej výške trov konania okresný súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.